

ISSN: 2687-220X

NOVUS ORBIS

Journal of Politics and International Relations
Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Dergisi

Araştırma Makaleleri
Research Articles

Strategic Importance of The Ganja Gap in The New Security Scenario

Yeni Güvenlik Senaryosunda
Gence Koridoru'nun Stratejik Önemi

*Miguel Borja BERNABÉ-
CRESPO
Alejandro VALLINA
RODRÍGUEZ*

Euroscepticism at The National and European Levels and its Reflection in the European Parliament Roll Call Votes

Ulusal ve Avrupa Düzeylerinde Avrupa Kuşkuculuğu ve
Avrupa Parlamentosu'ndaki Oylamalara Yansıması

Mehlika Özlem ULTAN

Küresel Enerji Denklemindeki Değişimler ve Türkiye'nin Yükselişi

The Changes in Global Energy Equation and the Rise of
Turkey

Aml Çağlar ERKAN

Avrupa Birliği'nin Arktik Politikası

Arctic Policy of the European Union

Selen BALDIRAN

Hun Türkü Attila'nın Liderlik Sırları ve Orhun Yazıtlarındaki Milli Güvenlik ve Bütünleşme Kodları

National Security and Integration Codes in the
Leadership Secrets of the Hun Turk Attila and in the
Orkhon Inscriptions

Mehmet ALKANALKA

Kitap İncelemesi
Book Review

*Doris Fuchs, Marlyne Sahakian, Tobias Gumbert,
Antonietta Di Giulio, Michael Maniates, Sylvia
Lorek, Antonia Graf*

Consumption Corridors: Living A Good Life Within Sustainable Limits

Özlem TÜRKÖĞLU

Duygu Özlük
Uluslararası İlişkilerde Demokrasi
Promosyonu: Hindistan Örneği

Buse OĞUZ

Editörler Kurulu / Editorial Board

Baş Editör / Editor-in-Chief

- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Özgür Tüfekçi

Genel Koordinatör / General Coordinator

- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Alper Tolga Bulut

Yönetici Editörler / Managing Editors

- Dr. / Dr. Hülya Kınık
- Dr. Öğr. Üyesi / Assist. Prof. Göktuğ Kıprızlı
- Arş. Gör. / Research Assist. Fevzi Kırbaşoğlu

Kitap İnceleme Editörleri / Book Review Editors

- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Bülent Şener (*Türkçe Kitap / Books in Turkish*)
- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Murat Ülgül (*İngilizce Kitap / Books in English*)

Alan Editörleri / Section Editors

- Dr. Öğr. Ü. / Assist. Prof. Fatma Akkan Güngör
- Dr. Öğr. Ü. / Assist. Prof. Yılmaz Bayram
- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Ayça Eminoğlu
- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Vahit Güntay
- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Erol Kalkan
- Professor İsmail Köse

Uluslararası Danışma Kurulu / International Advisory Board

- Dr. Shane Brennan – American University in Dubai, UAE
- Dr. Alessia Chiriatti – University for Foreigners of Perugia, Italy
- Professor Murat Çemrek – Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Rahman Dağ – Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Federico Donelli – University of Genoa, Italy
- Professor Süleyman Erkan – Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türkiye
- Professor Monique Sochaczewski Goldfeld – Escola de Comando e Estado-Maior do Exército, Brazil
- Dr. Ayla Göl – York St John University, UK
- Professor Emre İşeri – Yaşar Üniversitesi, Türkiye
- Professor Gökhan Koçer – Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türkiye
- Dr. SungYong Lee – University of Otago, New Zeland
- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Ali Onur Özçelik – Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Türkiye
- Professor Alp Özerdem – George Mason University, USA
- Dr. Öğr. Ü. / Assist. Prof. Kaan Renda – Hacettepe Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Paul Richardson – University of Birmingham, UK
- Professor Didem Ekinci Sarier – Çankaya Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Hüsrev Tabak – Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Türkiye
- Professor Coşkun Topal – Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türkiye

Novus Orbis

Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Dergisi

Journal of Politics and International Relations

ISSN: 2687-220X

Cilt 5 | Sayı 1 | 2023
Volume 5 | Number 1 | 2023

İçindekiler / Table of Contents

Araştırma Makaleleri / Research Articles

4

Strategic Importance of The Ganja Gap in The New Security Scenario

Yeni Güvenlik Senaryosunda Gence Koridoru'nun Stratejik Önemi

Miguel Borja BERNABÉ-CRESPO

Alejandro VALLINA RODRIGUEZ

23

Euroscepticism at The National and European Levels and its Reflection in the European Parliament Roll Call Votes

Ulusal ve Avrupa Düzeylerinde Avrupa Kuşkuçuluğu ve Avrupa Parlamentosu'ndaki Oylamalara Yansıması

Mehlika Özlem ULTAN

46

Küresel Enerji Denklemindeki Değişimler ve Türkiye'nin Yükselişi

The Changes in Global Energy Equation and the Rise of Turkey

Aml Çağlar ERKAN

75

Avrupa Birliği'nin Arktik Politikası

Arctic Policy of the European Union

Selen BALDIRAN

108

Hun Türkü Attila'nın Liderlik Sırları ve Orhun Yazıtlarındaki Milli Güvenlik ve Bütünleşme Kodları

National Security and Integration Codes in the Leadership Secrets of the Hun Turk Attila and in the Orkhon Inscriptions

Mehmet ALKANALKA

Kitap İncelemesi / Book Review

131

Doris Fuchs, Marlyne Sahakian, Tobias Gumbert, Antonietta Di Giulio, Michael Maniates, Sylvia Lorek, Antonia Graf

Consumption Corridors: Living A Good Life Within Sustainable Limits

Özlem TÜRKÖĞLU

137

Duygu Özlük

Uluslararası İlişkilerde Demokrasi Promosyonu: Hindistan Örneği

Buse OĞUZ

NOVUS ORBIS
Journal of Politics and International Relations
Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Dergisi
Volume 5 • Number 1 • 2023

KİTAP İNCELEMESİ / BOOK REVIEW

ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE DEMOKRASİ
PROMOSYONU: HİNDİSTAN ÖRNEĞİ

Duygu Özlük

(Konya, Çizgi Kitabevi Yayınları, 2021)

Buse OĞUZ*

Kitap İncelemesinin Geliş Tarihi // Received: 30.12.2022

Düzeltilme Tarihi // Revised: 20.01.2023

Yayına Kabul Tarihi // Accepted: 11.04.2023

Demokrasi promosyonu, 20. yüzyılın ortalarından itibaren uluslararası ilişkilerde kendi başına bir değer olmaya başlayan popüler bir kavram haline gelmiştir. Ekim 2021 tarihinde Duygu ÖZLÜK tarafından okuyucularına sunulan eser, demokrasi promosyonu konusundaki eksikliği doldurmayı amaçlamaktadır. Demokrasinin devlet ve toplum ilişkilerin de belirleyici bir unsur olduğunu belirten Özlük, demokrasinin evrensel nitelik kazanmasıyla demokrasiye katkı sağlayacak ekonomik, sosyal ve siyasal her türlü yardım ve girişim olarak tanımlanan demokrasi promosyonu kavramını tartışmaktadır. Kitapta, Batı'nın bilinen demokrasi promosyonu aktörlerinin yanı sıra yükselen güç ve dünyanın en büyük demokrasisi olmakla birlikte ekonomik, demografik, askeri kapasitesiyle Güney Asya'nın en önemli gücü ve Batı dünyası dışından bir aktör olarak Hindistan mercek altına alınmaktadır.

* Lisans Öğrencisi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, ORCID: 0000-0002-7463-3244, balkes10_o6@outlook.com

Yazarın çalışmasında üç ana bölüme bir giriş bölümü ve bir sonuç ve değerlendirme bölümü eşlik etmektedir. Özlük, girişte konuyu genel hatlarıyla ele aldıktan sonra ana başlıkları da kısımlara ayırmakta ve demokrasi promosyonu kavramını açıklayarak Hindistan örneğinin anlaşılmasına odaklanmaktadır.

Çalışmanın birinci bölümünde demokratikleşme ve demokrasi promosyonu kavramlarının teorik çerçevesi ele alınmaktadır. Demokrasi promosyonunun uluslararası ilişkilerdeki yeri tartışılarak, demokrasi sürecini belirleyen temel dinamiklere ve geliştirilmiş teorilere değinilmektedir. Bunların temelinde öncelikle demokrasi kavramının ele alındığı ve değer olarak kabul görmesi ile birlikte demokrasi promosyonu çalışmalarının hızlandığı ifade edilmektedir. Bu süreci analiz etmeye yönelik geliştirilmiş olan teoriler eserde, modernleşme teorisi, yapısal değişim teorisi ve elit teorisi başlıkları altında incelenmektedir.

Modernleşme teorisi'nin temelini ekonomik kalkınmayı aldığını belirten Özlük, günümüz ilişkilerinde varlığını hala koruyan ekonomik kalkınma potansiyeline dayalı demokrasi istikrarının belirlendiğine dikkat çekmektedir. Yazarın değindiği bir diğer önemli konu ise 1648 Westphalia Barışı'ndan beri egemen, eşitlik ve tanınma bir devletin uluslararası sistemin parçası kabul edilmesi için yeterliyken 20. yüzyılın ortalarından itibaren yaşanan değişimler sonucu yeni kriterlerin tartışılmaya başlanması sonrasında yapısal teori çerçevesinde yaklaşım sağlandığı noktasıdır. Demokrasinin bizahati kendisinin tartışmalı bir kavram olduğunu belirten Özlük, demokrasi promosyonunun açık bir tanımının kolayca yapılmasının oldukça zor olduğunu belirtmekte ve demokrasi promosyonunu en basit şekliyle; "demokrasinin gelişmesine katkı sağlayabilecek ekonomik ve sosyal her türlü kalkınmasını kapsayan yardımlar" olarak ifade etmektedir (Özlük, 2021, s. 242). Bu konuda demokrasi promosyonu literatürünün olgunlaşmasında ABD'nin yadsınamaz bir ağırlığı olduğu belirtilmektedir.

Yazar, ABD'nin demokrasi promosyonu tarihi temelini analizi için Milja Kurki ve Jeff Bridoux'un çalışmalarında¹ belirtilen beş paradigmatik değişimi ele almaktadır. Bu kapsamda ele alınan ilk değişim Woodrow Wilson'un 14 noktası, ikinci değişim Marshall Planı, üçüncü değişim Soğuk Savaş dönemi, dördüncü değişim Sovyetler Birliği'nin çökmesi ve son değişim 11 Eylül saldırıları çalışmada ABD için kritik noktalar olarak tespit edilmektedir. Bölümün ilerleyen kısımlarında, ABD'nin demokrasi promosyonu üzerindeki ekonomik stratejisinin iki kutuplu dönemin son bulmasıyla

gelişmeye başladığı ifade edilmektedir. Yazar, bölümün sonlarına doğru demokrasi promosyonuna destek veren Avrupa Birliği ve kısmen de Birleşmiş Milletler gibi uluslararası aktörlere değinmekte ve bu aktörlerin demokrasi promosyonları faaliyetlerini Batı'daki örnekleri ile birlikte Soğuk Savaş sonrası döneme odaklanarak okuyucularına aktarmaktadır.

Çalışmanın ikinci bölümü *Hindistan: Dünyanın En Büyük Ekonomisi* başlığı altında ele alınmaktadır. Öncelikle Hindistan'ın demokrasi sürecine, dönemsel gelişmelerine ve dış politika kimliğine yer verilen bu bölümde, Hindistan'ın demokrasiye geçiş sürecinin en belirleyici unsuru olarak İngiliz kolonisi dönemi gösterilmekte ve başlıca konu olarak ele alınmaktadır. Özlük, iki asır boyunca İngiliz kolonyal geçmişinin Hindistan'ın toplumsal, kültürel ve siyasi yapılarının derinden etkilenmesine sebebiyet verdiğini belirtmektedir. Yazar, bu konuda farklı değerlendirmelerin var olduğuna da dikkat çekmektedir. Bu koloni geçmişinin her açıdan Hindistan'ın köklerini sağlamlaştırmış olduğu ileri sürülse de Hindistan'ın kendine özgü demokrasisinin şekillenmesinde federalizm, sekülerizm ve genel oy hakkının (İngiliz yönetimi seçim politikasını Hindistan ile tanışmış olsa da genel oy hakkına karşıydılar) bir araya gelmesinin önemli olduğu düşünceleri bir diğer yaklaşımı oluşturmaktadır.

Özlük'ün, Hindistan'ın demokratikleşmek için birçok kritere sahip olmadığı düşüncesine karşı bir savunma niteliğinde Hindistan hakkında oldukça destekleyici düşünce ve bilgiler sunduğu görülmektedir. Eserde, yoksulluk ve toplumsal olarak katmanlı yapıya sahip olmasına rağmen hızlı ve oldukça da başarılı bir şekilde demokrasiye geçiş yaptığının altı çizilmektedir. İngilizlerin çekilmesini takiben Hindistan'ın bağımsızlığı sonrasında elitlerin üstünlüğünün azalmış olmasıyla Hindistan'ın bu doğrultuda bir koşulu daha yerine getirdiğine işaret edilirken çalışmada ayrıca Hindistan'ın politik hakları, sivil özgürlüğü ve ekonomik entegrasyonu ile ABD ve Avrupa Birliği (AB) ülkeleri tarafından fark edildiği kaydedilmekte ve üye olduğu toplulukları tarihsel süreçleriyle oldukça detaylı bir şekilde aktarılmaktadır. Bu bölüm amaçları bakımından incelendiğinde, literatürdeki vurguların aksine Hindistan'ın bağımsızlık sonrası demokrasi tecrübesi yaşayabilmiş olması Güney Asya'nın *bölgesel gücü* olarak tanımlanabilmesine olanak sağladığı kaydedilmektedir. Hindistan'ın demokrasi promosyonu, bölgesel güç olarak tanımlanmasına yardım etse de dış politikada da etkin bir araçtır. Bu konuda yazar, üstünde durulması gereken bir diğer konu olarak Birleşmiş Milletler'e (BM) ABD'den sonra en büyük finansal destekçinin Hindistan olduğuna işaret etmektedir.

Çünkü BM Demokrasi Fonu ve Demokrasi toplulukları gibi bu doğrultuda yaptığı çalışmalar ile Hindistan küresel bir lider olma niyetini de açıkça gözler önüne sermektedir. “Çeşitlilik içinde birlik” yapısı ile Hindistan’ın Batı dünyası dışında demokrasi promosyonu konusunda önemli bir alternatif olduğu da açık olarak ortaya konmaktadır (Özlük, 2021, s. 25). Bölümün son kısmında, Hindistan’ın demokratik istikrar için katkı sağladığı ülkeleri tek tek açıklayan Özlük, Hindistan’ın bölgesel gücünü daha anlaşılır hale getirilmeyi amaçlamaktadır.

Uluslararası İlişkilerde Demokrasi Promosyonu kitabının üçüncü ve son bölümü *Hindistan’ın Nepal’e Yaptığı Demokrasi Promosyonu* başlığı altında incelenmektedir. Nepal’in tarih boyunca otoriterizm ile yönetilen feodal bir devlet olduğu belirtilmekte ve Nepal’in siyasi yapısı göz önüne serilerek konuya başlanmaktadır. Nepal’in, zamanında İngiliz kolonisi olan Hindistan ve dolayısıyla İngilizler için önemli bir konuma sahip olduğu belirtilmektedir. Ayrıca Nepal’in günümüzde Hindistan ve Çin arasındaki stratejik hesaplamaların önemli bir parçası olduğu da atlanmamaktadır.

Stratejik konumunun bahsedilmesinin ardından Nepal’in dönüm noktası olarak kabul gören *Rana* dönemine yer verilmektedir. Modern Nepal tarihi için *Rana* otokrasisinin önemli kabul edilmesinin sebebi olarak çalışmada Jung Bahadur Rana’nın yönetimi ele aldıktan sonra politikalarını İngiliz varlığını dikkate alarak (güç ve varlığının devamı için İngiliz desteğinin olması gerektiğini düşünmek) belirlenmesine dayandırılmaktadır. Kitapta Kral Tribhuvan’ın (1906-1955) *Rana* rejimine karşı gelmesi Nepal’in demokratikleşmesinin ilk dönüm noktası olarak ele alınmaktadır. Bu bölümde Nepal’in adım adım demokrasiye gidişini dönem ve yıllara ayırarak inceledikten sonra asıl konu olan Hindistan’ın Nepal’e yönelik ilgisinin nasıl oluştuğuna gelinmektedir. Maocu isyanının derin boyut kazanması ve ilerlemesi Hindistan’ın bölge ile daha çok ilgilenmesine neden olduğu ileri sürülmektedir. Bu süreçte Hindistan’ın, Maocular ve siyasal partiler arasında 12 maddelik mutabakata aracılık etmesi Nepal’de yaptığı en önemli girişim olduğu özellikle ortaya konmaktadır. Özlük’e (2021, s. 25) göre, eğer Hindistan Nepal’e *demokratikleşme* desteğinde bulunmasaydı, 30 yıllık aradan sonra Nepal’in çok partili demokratik hayata geçmek için uygun siyasal ortamı tesis etmesi mümkün olamazdı.

Son olarak Nepal’in *demokratikleşme* sürecine katkısı olan Hindistan dışındaki uluslararası aktörler de mercek altına alınmaktadır. Nepal’de iç savaşı sona erdirecek bir aktör olarak görülen BM Nepal Misyonu’nun (UNMIN-United Nations Missions in Nepal) kurulduğu da belirtilmektedir. ABD’nin

Marshall Planı ile Nepal'e katkıda bulunduğu belirtilirken Nepal'in Çin'in güvenliğine tehdit oluşturmaması amacıyla Pekin ile ilişkilerine önem verdiği tespitinde bulunmaktadır. AB'nin katkılarına gelindiğinde ise iki taraflı anlaşmalarla AB ülkelerinin Nepal'e sosyal ve ekonomik gelişimleri için verdikleri destekler okuyuculara aktarılmaktadır.

Sonuç olarak, Duygu Özlük'ün çalışmasında ilk olarak teorik açıklamalarda bulunması bu konuda çalışmaya başlayacak olanlara yararlı ve yol gösterici olmaktadır. Bununla birlikte konuları sadece teorik çerçeveden ele almakla sınırlı kalmayarak eserinin devamında kapsamlı bir literatür taramasıyla karmaşıklığa sebep olmadan değerlendirmesini gerçekleştirmektedir. Yazar, demokrasi promosyonunun çıkış noktası olan demokrasi kavramını önce ele almakta ve ardından demokrasi promosyonunun anlamlandırılmasına odaklanmaktadır. Ayrıca okuyucusuna genelden özele doğru açık bir anlatım sunmaktadır. Kitabın giriş bölümünde aktarılan genel bilgiler ile okuyucusunun canlandırabileceği taslak niteliğinde bir şema çizmesine yardımcı olmaktadır. Özlük'ün uluslararası ilişkiler ile ilişkili olarak eski ve yeni birçok örnekle her konuya değinmiş olması Hindistan örneğinin anlaşılmasına kolaylık sağlamaktadır. Literatürde eksik olduğunu belirtilen demokrasi ve demokrasi promosyonunu tanımlamak ve örnekendirme yapabilmek konusunda geniş bir yelpaze ile bu konuları ele alan kaynağın literatüre katkısı yadsınamaz. Eserde, Batı toplumları dışında demokrasi promosyonu konusundaki girişimlerin bir zemin kazandığı ve uluslararası ilişkiler açısından bir değer ifade ettiği gündeme gelmektedir. Batı dünyasının temsilcilerinin (ABD, AB ve kısmen BM) yanı sıra yükselen bir güç ve dünyanın en büyük demokrasisi olan Hindistan'ın Güney Asya'daki girişimleriyle Batı dünyası dışından bir örnek olarak incelenmesi dikkatleri buraya çekmektedir. Kitap, Hindistan'ı kapsamlı bir şekilde incelemekle beraber örnek ülke analizinde okuyucuda ABD üzerinden bir karşılaştırma yapma düşüncesinin ortaya çıkmasına müsaade etmeden ele alınacak bir başka yükselen güç olarak tanımlanan bir ülkenin de analize dâhil edilmesi Hindistan'ın "en büyük demokrasi" olduğu iddiasının daha da kuvvetlenmesine yardımcı olabilirdi (Özlük, 2021, s. 12). Bununla birlikte kitabın örnek olay incelenmesi olarak konu aldığı Hindistan ile ilgili aktarılan geçmişten başlayarak gelecekte dünya siyasetinde karşılaşılabilecek bu yükseliş ile ilgili cevaplar arayan okuyucuya nitelikli ve derin bir analiz sunulmakta ve Özlük, yükselen bu gücün yeni bir dönem başlatacağı potansiyeline işaret ederek özgün ve kapsamlı cevaplar veren bir eseri alana kazandırmıştır.

---

¹ Kurki, M. ve Bridoux, J. (2013). Liberal Democracy. M. Kurki (Ed.). Democratic futures: Revisioning democracy promotion. New York: Routledge.

2023 YILI EN İYİ DOKTORA TEZİ ÖDÜLÜ

KTÜ - Uluslararası İlişkiler Bölümü en iyi "Doktora Tezlerini" ödüllendiriyor.

Eğer doktora tezinizi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler alanlarında Türkiye Cumhuriyeti Üniversiteleri'nde Türkçe veya İngilizce dillerinde yazmış ve **01 Haziran 2022** ile **30 Temmuz 2023** tarihleri arasında başarıyla savunmuşsanız bu ödül sizin olabilir.

Aday gösterilme için son başvuru tarihi: **01 Ağustos 2023**

www.ircongress.org

SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER KONGRESİ

18-21
Ekim
2023

Trabzon

6.
th

POLITICS
&
INTERNATIONAL
RELATIONS
CONGRESS

Özet Gönderim Son Tarihi: *01 Temmuz 2023*

Abstract Submission Deadline: *01 July 2023*

Ortaklarımız

#polir2023

